

2.4.2024

A9-0151/ 001-001

EMENDI 001-001

mill-Kumitat għall-Industrija, ir-Ricerka u l-Energija

Rapport

Nicolás González Casares

A9-0151/2024

Id-disinn tas-suq tal-elettriku tal-Unjoni: Regolament

Proposta għal direttiva (COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077B(COD))

Emenda 1

EMENDI TAL-PARLAMENT EWROPEW*

għall-proposta tal-Kummissjoni

DIRETTIVA (UE) 2024/...

TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

ta' ...

li temenda *d-Direttivi* (UE) 2018/2001 u (UE) 2019/944

fir-rigward tat-titjib tad-disinn tas-suq tal-elettriku tal-Unjoni

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

---

* Emendi: it-test ġdid jew modifikat huwa indikat permezz tat-tipa korsiva u grassa; it-thassir huwa indikat permezz tas-simbolu **■**.

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b' mod partikolari l-Artikolu 194(2) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att legiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni²,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura legiżlattiva ordinarja³,

---

¹ ĠU C 293, 18.8.2023, p. 112.

² ĠU C, C/2023/253, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/253/oj>.

³ Il-pożizzjoni tal-Parlament Ewropew ta' ... (għadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) u d-deċiżjoni tal-Kunsill ta' ... .

Billi:

- (1) Minn Settembru 2021 ġew osservati prezzijiet u volatilità għoljin hafna fis-swieq tal-elettriku. Kif stabbilit mill-Aġenzija Ewropea għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija (ACER) fil-valutazzjoni finali tagħha ta' April 2022 tad-disinn tas-suq tal-elettriku bl-ingrossa tal-UE, din is-sitwazzjoni hija prinċipalment konsegwenza tal-prezz għoli tal-gass, li jintuża bħala input biex jiġi ġġenerat l-elettriku.
- (2) L-eskalazzjoni tal-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja kontra l-Ukrajna, Parti Kontraenti tat-Trattat dwar il-Komunità tal-Energija¹, u s-sanzjonijiet internazzjonali relatati minn Frar 2022 'l hawn *wasslu għal kriżi tal-gass*, xekklu s-swieq globali tal-enerġija, aggrawaw il-problema tal-prezzijiet għoljin tal-gass, u kellhom impatt sekondarju sinifikanti fuq il-prezzijiet tal-elettriku. Il-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja kontra l-Ukrajna kkawżat ukoll inċertezza dwar il-provvista ta' komoditajiet oħrajn, bħall-faħam iebes u ż-żejt mhux maħdum, użati minn installazzjonijiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija. Din irriżultat f'żieda addizzjonali sostanzjali fil-volatilità tal-prezzijiet tal-elettriku. *Id-disponibbiltà mnaqqa ta' diversi reatturi nukleari u l-produzzjoni baxxa tal-enerġija idroelettrika komplew jamplifikaw iż-żieda fil-prezzijiet tal-elettriku.*

---

¹ ĠU L 198, 22.7. 2006, p. 18.

- (3) Bi twegiba għal dik is-sitwazzjoni, ***fil-komunikazzjoni tagħha ta' Ottubru 2021 dwar "L-indirizzar taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija: sett ta' għodod għall-azzjoni u l-appoġġ", il-Kummissjoni pproponiet*** sett ta' miżuri li ***l-Unjoni*** u l-Istati Membri tagħha jistgħu jużaw biex jindirizzaw l-impatt immedjat tal-prezzijiet għoljin tal-enerġija fuq ***il-klijenti*** domestiċi u n-negozji, inklużi appoġġ għall-introjt, helsien mit-taxxa, miżuri ta' ffrankar u hżin ***tal-enerġija***, u biex isahħu r-reżiljenza għal xokkijiet futuri fil-prezzijiet. Fil-komunikazzjoni tagħha tat-8 ta' Marzu 2022 dwar "REPowerEU: Azzjoni Ewropea Kongunta għal enerġija aktar affordabbli, sigura u sostenibbli", il-Kummissjoni spjegat sensiela ta' miżuri addizzjonali biex issahħa is-sett ta' għodod u biex tirrispondi għaž-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija. Fit-23 ta' Marzu 2022, il-Kummissjoni stabbiliet ukoll reġim temporanju ta' għajjnuna mill-Istat biex tippermetti ċerti sussidji halli jitnaqqas l-impatt tal-prezzijiet għoljin tal-enerġija.

- (4) Fil-komunikazzjoni tagħha tat-18 ta' Meju 2022 dwar "il-pjan REPowerEU", il-Kummissjoni introduċiet miżuri addizzjonali li jiffokaw fuq l-iffrankar tal-enerġija, id-diversifikazzjoni tal-provvisti tal-enerġija, ***mira aktar ambizzjuża rigward l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija*** u t-tnedija aċċellerata tal-enerġija rinnovabbli bil-għan li titnaqqas id-dipendenza tal-Unjoni fuq il-fjuwils fossili Russi, inkluża proposta biex il-mira tal-Unjoni għall-2030 għas-sorsi tal-enerġija rinnovabbli tizdied għal 45 %. Barra minn hekk, il-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-18 ta' Meju 2022 dwar "Interventi fis-Suq tal-Enerġija fi żmien qasir u Titjib fuq medda itwal ta' żmien fid-Disinn tas-Suq tal-Elettriku – pjan ta' azzjoni", minbarra li stabbiliet miżuri addizzjonali għal żmien qasir biex jiġu indirizzati l-prezzijiet għoljin tal-enerġija, identifikat oqsma potenzjali għat-titjib tad-disinn tas-suq tal-elettriku u ħabbret l-intenzjoni li tivvaluta dawk l-oqsma bl-għan li jinbidel il-qafas legiżlattiv.

- (5) ***Sabiex jiġu indirizzati*** urgentement il-kriżi tal-prezzijiet tal-enerġija u t-tħassib dwar is-sigurtà u biex jiġu indirizzati ż-żidiet fil-prezzijiet għaċ-ċittadini, ***l-Unjoni adottat diversi atti legali, inklużi r-Regolament (UE) 2022/1032 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ li stabbilixxa*** reġim sod għall-ħżin tal-gass ***u r-Regolamenti tal-Kunsill (UE) 2022/1369², li ppreveda*** miżuri effettivi għat-tnaqqis fid-domanda għall-gass u għall-elettriku, ***(UE) 2022/1854³, li stabbilixxa*** reġimi li jillimitaw il-prezzijiet biex jiġu evitati profitti mhux mistennija fis-swieq tal-gass kif ukoll fis-swieq tal-elettriku, ***u (UE) 2022/2577⁴, li stabbilixxa*** miżuri biex jiġu aċċellerati l-proċeduri għall-għoti ta' permessi għall-installazzjonijiet tal-enerġija rinnovabbli.

---

¹ ***Ir-Regolament (UE) 2022/1032 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' Ġunju 2022 li jemenda r-Regolamenti (UE) 2017/1938 u (KE) Nru 715/2009 fir-rigward tal-ħżin tal-gass (ĠU L 173, 30.6.2022, p. 17).***

² ***Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2022/1369 tal-5 ta' Awwissu 2022 dwar miżuri kkoordinati għal tnaqqis fid-domanda għall-gass (ĠU L 206, 8.8.2022, p. 1).***

³ ***Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2022/1854 tas-6 ta' Ottubru 2022 dwar intervent ta' emerġenza biex jiġu indirizzati l-prezzijiet għoljin tal-enerġija (ĠU L 261I, 7.10.2022, p. 1).***

⁴ ***Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2022/2577 tat-22 ta' Diċembru 2022 li jstabbilixxi qafas biex jiġi aċċellerat il-varar tal-enerġija rinnovabbli (ĠU L 335, 29.12.2022, p. 36).***

- (6) Suq **tal-enerġija** integrat sew li jibni fuq ir-Regolamenti (UE) 2018/1999¹, (UE) 2019/942² u (UE) 2019/943³ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u d-Direttivi (UE) 2018/2001⁴, (UE) 2018/2002⁵ u (UE) 2019/944⁶ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li, flimkien, komunement jissejġu l-pakkett dwar l-enerġija nadifa għall-Ewropej kollha jippermetti lill-Unjoni tgawdi l-benefiċċji ekonomiċi ta' suq tal-enerġija uniku fiċ-ċirkostanzi **kollha**, filwaqt li jiżgura s-sigurtà tal-provvista u jsostni l-proċess ta' dekarbonizzazzjoni **biex jintlaħaq l-objettiv tan-newtralità klimatika tal-Unjoni**. L-interkonnettività transfruntiera tiżgura wkoll tħaddim aktar sikur, aktar affidabbli u effiċjenti tas-sistemi tal-elettriku, **u reżiljenza ahjar għal xokkijiet fil-prezzijiet għal żmien qasir**.

---

¹ *Ir-Regolament (UE) 2018/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-Governanza tal-Unjoni tal-Enerġija u tal-Azzjoni Klimatika (ĠU L 328, 21.12.2018, p. 1).*

² *Ir-Regolament (UE) 2019/942 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 li jistabbilixxi Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija (ĠU L 158, 14.6.2019, p. 22).*

³ *Ir-Regolament (UE) 2019/943 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar is-suq intern tal-elettriku (ĠU L 158, 14.6.2019, p. 54).*

⁴ *Id-Direttiva (UE) 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-promozzjoni tal-użu tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli (ĠU L 328, 21.12.2018, p. 82).*

⁵ *Id-Direttiva (UE) 2018/2002 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 li temenda d-Direttiva 2012/27/UE dwar l-effiċjenza fl-enerġija (ĠU L 328, 21.12.2018, p. 210).*

⁶ *Id-Direttiva (UE) 2019/944 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar regoli komuni għas-suq intern għall-elettriku (ĠU L 158, 14.6.2019, p. 125).*

(7) *It-tishih tas-suq intern tal-enerġija u l-ilhuq tal-obiettivi tat-tranżizzjoni tal-klima u tal-enerġija jirrikjedu titjib sostanzjali tan-network tal-elettriku tal-Unjoni biex dan ikun jista' jsostni żidiet enormi tal-kapaċità tal-enerġija rinnovabbli, b'varjabbiltà fl-ammonti tal-ġenerazzjoni li tiddependi fuq it-temp u tibdil fix-xejriet tal-fluss tal-elettriku madwar l-Unjoni, kif ukoll domanda ġdida bhal vetturi elettrici u pompi tas-shana. L-investment fil-grilji, fil-fruntieri u lil hinn minnhom, huwa kruċjali għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern tal-elettriku, inkluża s-sigurtà tal-provvista. Dan huwa neċessarju biex l-enerġija rinnovabbli u d-domanda jiġu integrati f'kuntest fejn jinsabu aktar maqtughin minn xulxin milli fil-passat u fl-aħhar mill-aħhar biex jintlahqu l-miri tal-enerġija u tal-klima tal-Unjoni. Għalhekk, jenhtieg li kwalunkwe riforma tas-suq tal-elettriku tal-Unjoni tikkontribwixxi għal network tal-elettriku tal-Unjoni aktar integrat, bl-għan li jiġi żgurat li kull Stat Membru jilhaq livell ta' interkonnnettività tal-elettriku konformi mal-mira ta' interkonnnessjoni tal-elettriku għall-2030 ta' mill-inqas 15 % kif stipulat fl-Artikolu 4, il-punt (d)(1), tar-Regolament (UE) 2018/1999, li dik il-kapaċità ta' interkonnnessjoni tintuża kemm jista' jkun għall-kummerċ transfruntier u li n-network tal-elettriku u l-infrastruttura tal-konnnettività tal-Unjoni jinbnew jew jiġu modernizzati, bħall-proġetti tal-Unjoni ta' interess komuni kif stabbilit skont ir-Regolament (UE) 2022/869¹. Jenhtieg li tiġi pprovduta konnettività adegwata liċ-ċittadini u lill-impriżi kollha tal-Unjoni peress li din tista' tirriżulta f'opportunitajiet sinifikanti biex huma jipparteċipaw fit-tranżizzjoni tal-enerġija u fit-trasformazzjoni diġitali tal-Unjoni. Jenhtieg li tinghata kunsiderazzjoni speċjali lir-reġjuni ultraperiferiċi kif imsemmi fl-Artikolu 349 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), li jirrikonoxxi r-restrizzjonijiet speċifiċi tagħhom u jipprevedi l-adozzjoni ta' miżuri speċifiċi fir-rigward tagħhom.*

1

- (8) Id-disinn attwali tas-suq tal-elettriku ikkontribwixxa għall-ħolqien ta' prodotti, servizzi u miżuri ġodda u innovattivi fis-swieq tal-elettriku bl-imnut, filwaqt li appoġġa l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija u l-użu tal-enerġija rinnovabbli u tejjeb l-għażla biex il-konsumaturi jiġu meġġjuna jnaqqsu l-kontijiet tal-enerġija tagħhom anke permezz ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni fuq skala żgħira u servizzi emergenti għall-provvista ta' rispons tad-domanda. Il-bini fuq il-potenzjal tad-digitalizzazzjoni tas-sistema tal-enerġija u l-isfruttar tiegħu, bħall-partecipazzjoni attiva mill-konsumaturi, huwa element ewlieni tas-swieq u s-sistemi futuri tal-elettriku fl-Unjoni. Fl-istess hin, hemm bżonn li jiġu rrispettati l-għażliet tal-konsumaturi, li l-konsumaturi jithallew jibbenefikaw minn varjetà ta' offerti ta' kuntratt, ***u li l-konsumaturi domestiċi jiġu protetti minn prezzijiet għoljin matul kriżi tal-enerġija. L-integrazzjoni tas-sistema tal-enerġija hija intiża bhala l-ippjanar u t-tħaddim tas-sistema tal-enerġija kollha kemm hi, fost id-diversi vetturi tal-enerġija, infrastrutturi u setturi tal-konsum, bil-ħolqien ta' rabtiet aktar b'saħħithom bejniethom, f'sinerġija ma' xulxin u appoġġati mid-digitalizzazzjoni bl-objettiv li titwassal enerġija sikura, affordabbli, affidabbli u sostenibbli.***
- (9) Fil-kuntest tal-kriżi tal-enerġija, id-disinn attwali tas-suq tal-elettriku ■ żvela ■ għadd ta' ■ nuqqasijiet ***u konsegwenzi mhux mistennija*** marbutin mal-impatt tal-prezzijiet għoljin u volatili tal-fjuwils fossili fuq is-swieq tal-elettriku għal żmien qasir, li jesponu ***lill-klijenti*** domestiċi u lill-impriżi għal żidiet sinifikanti fil-prezzijiet u l-effetti li jirriżultaw fuq il-kontijiet tal-elettriku tagħhom.

- (10) L-użu aktar mgħaġġel tal-enerġija rinnovabbli u tat-teknoloġiji flessibbli nodfa jikkostitwixxi l-aktar mod sostenibbli u kosteffettiv biex titnaqqas strutturalment id-domanda għall-fjuwils fossili għall-ġenerazzjoni tal-elettriku u li jippermetti l-konsum dirett permezz tal-elettrifikazzjoni u l-integrazzjoni tas-sistema tal-enerġija. Minhabba l-kostijiet operazzjonali baxxi tagħhom, is-sorsi rinnovabbli jista' jkollhom impatt pożittiv fuq il-prezzijiet tal-elettriku madwar l-Unjoni u jnaqqsu l-konsum tal-fjuwils fossili.
- (11) Jenhtieg li l-bidliet fid-disinn tas-suq tal-elettriku jiżguraw li l-benefiċċji minn zieda fil-użu tal-enerġija rinnovabbli, u t-tranzizzjoni tal-enerġija kollha kemm hi, jingiebu lill-konsumaturi, inkluż dawk l-aktar vulnerabbli, u fl-aħħar mill-aħħar, jipproteġuhom minn krizijiet tal-enerġija u jevitaw sitwazzjoni fejn aktar klijenti domestiċi jaqgħu *f'nassa ta' faqar* enerġetiku. **Jenhtieg li dawk il-bidliet itaffu l-impatt tal-prezzijiet għoljin tal-fjuwils fossili, b'mod partikolari dawk tal-gass, fuq il-prezzijiet tal-elettriku, bl-għan li jippermettu lill-klijenti domestiċi u lill-impriżi jgawdu l-benefiċċji ta' enerġija affordabbli u sikura minn sorsi sostenibbli, rinnovabbli u b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju għal perjodu ta' zmien itwal, kif ukoll ta' soluzzjonijiet effiċjenti fl-użu tal-enerġija fit-tnaqqis tal-kostijiet ġenerali tal-enerġija, li jistgħu jnaqqsu l-htieġa ta' espansjoni tal-grilja tal-elettriku u tal-kapaċità ta' ġenerazzjoni.**

- (12) Ir-riforma tad-disinn tas-suq tal-elettriku ***għandha l-għan li jinkisbu prezzijiet tal-elettriku affordabbli u kompetittivi għall-konsumaturi kollha. Għaldaqstant, jienhtieg li tkun ta' benefiċċju mhux biss għall-konsumaturi iżda anke għall-kompetittività tal-industriji tal-Unjoni billi tiffaċilita l-investimenti fit-teknoloġija nadifa li dawn jirrikjedu biex jirnexxu fit-tranzizzjoni tagħhom għal emissjonijiet zero netti. It-tranzizzjoni tal-enerġija fl-Unjoni trid tiġi appoġġata minn bażi soda għall-manifattura ta' teknoloġija nadifa. Dawk ir-riformi se jappoġġaw l-elettrifikazzjoni affordabbli tal-industrija u l-pożizzjoni tal-Unjoni bħala mexxejja globali f' termini ta' rikerka u innovazzjoni f' teknoloġiji tal-enerġija nadifa.***

- (13) Il-konnessjoni ta' installazzjonijiet ġodda ta' ġenerazzjoni u domanda, partikolarment impjanti tal-enerġija rinnovabbli, spiss tiffaccja dewmien. Waħda mir-raġunijiet għal tali dewmien hija n-nuqqas ta' kapaċità tal-grilja disponibbli fil-post magħżul mill-investitur, li jimplika l-ħtieġa ta' estensjonijiet jew tishih tal-grilja biex l-installazzjonijiet jiġu konnessi mas-sistema. Rekwiżit ġdid għall-operaturi tas-sistema tal-elettriku, kemm fil-livell ta' trażmissjoni kif ukoll f'dak ta' distribuzzjoni, li jipubblikaw u jaġġornaw l-informazzjoni dwar il-kapaċità disponibbli **għall-konnessjonijiet ġodda** fiż-żoni tal-operat tagħhom jagħti lill-investituri aċċess aktar faċli għall-informazzjoni dwar id-disponibbiltà tal-kapaċità tal-grilja fis-sistema u b'hekk jikkontribwixxi biex jiġi aċċellerat it-teħid tad-deċiżjonijiet, li min-naħa tiegħu, jaċċellera l-użu meħtieġ tal-enerġija rinnovabbli. **Dik l-informazzjoni jenħtieġ li tiġi aġġornata fuq bażi regolari, mill-inqas kull tliet xhur, mill-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni. Filwaqt li l-Istati Membri jenħtieġ li jkun jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx dak ir-rekwiżit għall-imprizi tal-elettriku li jaqdu inqas minn 100 000 klijent konness jew li jaqdu sistemi iżolati żgħar, jenħtieġ li huma jinkoraġġixxu lil dawk l-imprizi biex jipprovdu dik l-informazzjoni lill-utenti tas-sistema darba fis-sena u jenħtieġ li jipromwovu l-kooperazzjoni bejn l-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni għal dak l-ghan. L-operaturi tas-sistema jenħtieġ li jipubblikaw ukoll il-kriterji użati biex jiddeterminaw il-kapaċitajiet tal-grilja disponibbli, bħall-kapaċitajiet eżistenti tad-domanda u tal-ġenerazzjoni, is-suppożizzjonijiet magħmula għall-valutazzjoni tal-integrazzjoni ulterjuri possibbli tal-utenti addizzjonali tas-sistema, l-informazzjoni rilevanti dwar it-tnaqqis possibbli tal-enerġija, u l-aspettattiva tal-iżviluppi rilevanti futuri tan-network.**

- (14) Barra minn hekk, biex tiġi indirizzata l-problema ta' hinijiet twal għal twegiba dwar talbiet għal konnessjoni mal-grilja, l-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni jenhtieg li jipprovdu informazzjoni cara u trasparenti lill-utenti tas-sistema dwar l-istatus u t-trattament tat-talbiet ta' konnessjoni tagħhom. L-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni jenhtieg li jipprovdu din l-informazzjoni fi żmien tliet xhur mid-data tal-preżentazzjoni tat-talba ***u jaġġornawha fuq bażi regolari, mill-inqas kull tliet xhur.***
- (15) ***F'żoni fejn il-grilji tal-elettriku għandhom kapaċità limitata jew l-ebda kapaċità tan-network, l-utenti tan-network li jitolbu konnessjoni mal-grilja jenhtieg li jkunu jistghu jibbenefikaw mill-istabbiliment ta' ftehim ta' konnessjoni mhux riġidu u flessibbli. Tali ftehim ta' konnessjoni, pereżempju, ikun jista' jqis il-ħżin tal-enerġija jew jillimita l-hinijiet li fihom impjant tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jkun jista' jinjetta l-elettriku fil-grilja jew il-kapaċità li tkun tista' tiġi esportata, li tippermetti l-konnessjoni parzjali tiegħu. L-operaturi tas-sistema jenhtieg li joffru l-possibbiltà li jiġu stabbiliti ftehimiet ta' konnessjoni flessibbli f'oqsma bħal dawn. L-awtoritajiet regolatorji jenhtieg li jiżviluppaw oqfsa għall-operaturi tas-sistema biex jistabbilixxu tali konnessjonijiet flessibbli, filwaqt li jiżguraw li r-rinforzi tan-network li jipprovdu s-soluzzjonijiet strutturali jingħataw prijorità, il-ftehimiet ta' konnessjoni jsiru riġidi hekk kif in-networks ikunu lesti, jiġu ffaċilitati konnessjonijiet flessibbli bħala soluzzjoni permanenti għal żoni fejn it-tishih tan-network ma jkunx effiċjenti u, sa fejn ikun possibbli, jagħtu viżibbiltà lill-utenti tan-network li jitolbu konnessjoni mal-grilja fil-livelli ta' tnaqqis mistennija skont il-ftehim ta' konnessjoni flessibbli.***

- (16) Matul il-križi tal-enerġija, il-konsumaturi kienu esposti għal prezzijiet tal-enerġija bl-ingrossa estremament volatili u kellhom opportunitajiet limitati biex jinvolve ruħhom fis-suq tal-enerġija. Konsegwentement, hafna klijenti domestiċi kienu qed jiffaċċjaw diffikultajiet **finanzjarji u ma setghux iħallsu** l-kontijiet tagħhom. Il-klijenti vulnerabbli u l-klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku huma l-aktar milquta, iżda **l-klijenti** domestiċi b'introjtu medju ġew esposti wkoll għal tali diffikultajiet. **Il-prezzijiet għoljin tal-enerġija jista' jkollhom ukoll impatt negattiv fuq is-saħha, il-benesseri u l-kwalità tal-hajja generali tal-konsumatur.** Għalhekk, huwa importanti li jittejbu d-drittijiet u l-protezzjoni tal-konsumatur, biex il-konsumaturi jkunu jistgħu jibbenefikaw mit-tranzizzjoni tal-enerġija u jiddizakkoppjaw il-kontijiet tal-elettriku tagħhom miċ-ċaqliq fil-prezzijiet fuq terminu qasir fis-swieq tal-enerġija, u biex jiġi bbilanċjat mill-ġdid ir-riskju bejn il-fornituri u l-konsumaturi.

- (17) Il-konsumaturi jenhtieg li jkollhom access ghal firxa wiesgha ta' offeriti sabiex ikunu jistghu jagħzlu kuntratt li jikkorrispondi għall-htigijiet tagħhom. Madankollu, il-fornituri naqqsu l-offerti tagħhom, il-kuntratti bi prezz fiss saru skarsi, u l-għażla tal-offerti saret limitata. Il-konsumaturi jenhtieg li dejjem ikollhom il-possibbiltà li jagħzlu prezz fiss affordabbli, kuntratt **għall-provvista tal-elettriku b'terminu** fiss u l-fornituri jenhtieg li ma jkunux jistghu jimmodifikaw unilateralmment it-termini u l-kundizzjonijiet kuntrattwali **jew jitterminaw il-kuntratt** qabel ma jiskadi l-kuntratt. **Madankollu, il-kuntratti bi prezzijiet dinamiċi jibqghu essenzjali u penetrazzjoni dejjem akbar ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli tista' tghin lill-konsumaturi jnaqqsu l-kontijiet tal-enerġija tagħhom. Jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistghu jeżentaw lill-fornituri b'aktar minn 200 000 klijent finali li joffru biss kuntratti bi prezzijiet dinamiċi mill-obbligu li joffru kuntratti bi prezz fiss u għal terminu fiss, dment li dik l-eżenzjoni ma jkollhiex impatt negattiv fuq il-kompetizzjoni u jibqa' jkun hemm għażla suffiċjenti ta' kuntratti għal terminu fiss u bi prezz fiss.**

- (18) Meta l-fornituri ma jiżgurawx li l-portafoll tal-elettriku tagħhom ikun iħhegġjat bizzejjed, il-bidliet fil-prezzijiet tal-elettriku bl-ingrossa jistgħu jhalluhom f'riskju finanzjarju u jistgħu jwasslu għall-falliment tagħhom, u l-kostijiet tagħhom jgħaddu għall-konsumaturi u utenti oħra tan-network. Għalhekk, jenhtieg li l-fornituri jkunu hhegġjati kif xieraq meta joffru kuntratti bi prezz fiss. Strategija xierqa ta' hhegġjar jenhtieg li tqis l-aċċess tal-fornitur għall-ġenerazzjoni tiegħu stess u għall-kapitalizzazzjoni tiegħu, kif ukoll l-iskopertura tiegħu għall-bidliet fil-prezzijiet tas-suq bl-ingrossa, *id-daqs tal-fornitur u l-istruttura tas-suq. L-eżistenza ta' strategiji xierqa ta' hhegġjar tista' tiġi żgurata permezz ta' regoli ġenerali ssorveljati minghajr ma jitwettaq rieżami speċifiku tal-pożizzjonijiet jew l-istrategiji ta' fornituri individwali. Testijiet tal-istress u rekwiżiti ta' rappurtar fuq il-fornituri jistgħu jkunu għodod biex jiġu vvalutati l-istrategiji ta' hhegġjar tal-fornituri.*

- (19) Il-konsumaturi jenhtieg li jkunu jistghu jagħzlu l-fornitur li joffrilhom il-prezz u s-servizz li l-aħjar jissodisfaw il-htigijiet tagħhom. L-avvanzi fit-teknoloġija tal-kejl u tal-kejl separat flimkien mat-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni jagħmluha teknikament possibbli li jkun hemm diversi fornituri għal bini individwali
- . Il-klijenti jenhtieg li jkunu jistghu jagħzlu fornitur separat ***b'mod partikolari*** għall-elettriku biex jithaddem apparat bħal pompi tas-sħana jew vetturi elettrici li għandhom konsum partikolarment għoli jew li għandhom ukoll il-kapaċità li jibdlu l-konsum tal-elettriku tagħhom awtomatikament b'reazzjoni għas-sinjali tal-prezzijiet. ***Għal dak l-għan, jenhtieg li l-klijenti jithallew ikollhom aktar minn punt wiehed ta' kejl u ta' fatturazzjoni koperti mill-punt uniku ta' konnessjoni għall-binjiet tagħhom, biex apparat differenti jkun jista' jitkejjel u jiġi fornut separatament. Jenhtieg li jkun hemm distinzjoni ċara bejn il-punti ta' kejl u jenhtieg li jikkonformaw mar-regoli tekniċi applikabbli. Jenhtieg li r-regoli għall-allokazzjoni tal-kostijiet assoċjati jiġu ddeterminati mill-Istati Membri. Meta s-sistemi ta' kejl intelligenti jkunu jistghu jkopru direttament aktar minn punt wiehed ta' kejl, jistghu jintużaw biex il-klijenti jkun jista' jkollhom aktar minn kuntratt wiehed ta' provvista tal-elettriku fl-istess hin. Jenhtieg li l-fornituri jkunu responsabbli mill-ibbilanċjar għall-punti ta' kejl u ta' fatturazzjoni li jfornu biss.***

Barra minn hekk, jekk ikun possibbli li jintużaw soluzzjonijiet ta' kejl iddedikati, li jkunu mqabnda ma' apparat jew li *jkunu inkorporati* fih b'tagħbijiet flessibbli u kontrollabbli, il-klijenti finali jkunu jistgħu jipparteċipaw fi skemi oħrajn ta' rispons tad-domanda bbażati fuq l-inċentivi li jipprovdu servizzi ta' flessibbiltà fis-suq tal-elettriku u lill-operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni.

Kumplessivament, tali arrangamenti jenħtiegħ li *jkunu kompatibbli mal-kondiviżjoni tal-enerġija*, jikkontribwixxu għall-adozzjoni akbar tar-rispons tad-domanda u għall-ghoti tas-setgħa lill-konsumaturi, b'hekk jippermettu *lill-klijenti* jkollhom aktar kontroll fuq l-użu tal-enerġija u l-kontijiet tagħhom, filwaqt li jipprovdu lis-sistema tal-elettriku bi flessibbiltà addizzjonali sabiex ilaħħqu mal-varjazzjonijiet fil-provvista u d-domanda.

- (20) Minhabba l-kumplessità dejjem akbar tal-offerti tal-enerġija u l-prattiki ta' kummerċjalizzazzjoni differenti, il-konsumaturi spiss ikollhom diffikultajiet biex jifhmu għalkollox l-implikazzjonijiet tal-offerti tal-fornituri jew tal-kuntratt li jiffirmaw. B'mod partikolari, spiss ikun hemm nuqqas ta' ċarezza dwar kif jiġi stabbilit il-prezz, il-kundizzjonijiet għat-tigdid tal-kuntratt, il-konsegwenzi tat-terminazzjoni ta' kuntratt jew ir-raġunijiet għat-tibdil fil-kundizzjonijiet mill-fornitur. Għalhekk, l-informazzjoni ewlenija dwar l-offerti tal-enerġija jenħtiegħ li tingħata lill-konsumaturi minn fornituri jew parteċipanti fis-suq involuti fl-aggregazzjoni b'mod konciz u li jinftiehem faċilment qabel ma jiġi konkluż jew estiz il-kuntratt.

- (21) Biex tiġi żgurata l-kontinwità tal-provvista għall-konsumaturi ***b'mod partikolari f'kazijiet ta' falliment tal-fornitur, jenhtieg li l-Istati Membri jkollhom fis-sehh sistema ta' fornitur tal-ahhar istanza. Jenhtieg li jkun possibbli li l-fornitur tal-ahhar istanza jinhatar jew qabel il-falliment jew fil-mument tal-falliment ta' fornitur. Tali fornitur tal-ahhar istanza jista' jiġi ttrattat bħala fornitur ta' servizz universali. Fornitur tal-ahhar istanza jista' jkun id-diviżjoni tal-bejgħ ta' impriża integrata vertikalment li twettaq ukoll funzjonijiet ta' distribuzzjoni, dment li jissodisfa r-rekwiżiti ta' separazzjoni*** tad-Direttiva (UE) 2019/944 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹. Madankollu, dan ma jimplikax li l-Istati Membri jkollhom l-obbligu li jiżguraw il-provvista b'ċertu prezz minimu fiss. ***Meta Stat Membru jobligha lil fornitur tal-ahhar istanza jforni l-elettriku lil klijent li ma jirċevix offeriti bbażati fuq is-suq, japplikaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 5 tad-Direttiva (UE) 2019/944, u dak l-obbligu jista' jinvolvi prezz irregolat biss sa fejn dak il-klijent ikun intitolat jibbenefika minn prezzijiet irregolati. Meta jivvalutaw jekk l-offerti riċevuti minn klijenti mhux domestiċi jkunux ibbażati fuq is-suq, l-Istati Membri jenhtieg li jqisu ċ-ċirkostanzi kummerċjali u tekniċi individwali. Meta, qabel id-data tad-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva, Stat Membru jkun diġà hatar fornitur tal-ahhar istanza permezz ta' proċedura ġusta, trasparenti u mhux diskriminatorja, ma jkunx hemm bżonn li ssir proċedura ġdida biex jinhatar il-fornitur tal-ahhar istanza.***

---

¹ ***Id-Direttiva (UE) 2019/944 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar regoli komuni għas-suq intern għall-elettriku u li temenda d-Direttiva 2012/27/UE (GU L 158, 14.6.2019, p. 125).***

- (22) Il-kondiviżjoni tal-enerġija tista' toħloq reżiljenza għall-effetti ta' prezzijiet għoljin u volatili tas-suq bl-ingrossa fuq il-kontijiet tal-enerġija tal-konsumaturi, tagħti s-setgħa lil grupp usa' ta' konsumaturi li ma jkollhomx l-għażla li jsiru klijent attiv minhabba restrizzjonijiet finanzjarji jew spazjali, bħal klijenti vulnerabbli u klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku, u twassal għal żieda fl-użu tal-enerġija rinnovabbli billi timmobilizza investimenti kapitali privati addizzjonali u tiddiversifika l-perkorsi ta' remunerazzjoni. Bl-integrazzjoni ta' sinjali tal-prezzijiet u faċilitajiet ta' ħzin xierqa, il-kondiviżjoni tal-elettriku tista' tikkontribwixxi biex titwitta t-triq għall-isfruttament tal-potenzjal ta' flessibilità ta' konsumaturi iżgħar. ***Id-dispożizzjonijiet dwar il-kondiviżjoni tal-enerġija ta' din id-Direttiva jikkomplementaw id-dispożizzjonijiet dwar l-awtokonsum fl-Artikolu 21 tad-Direttiva (UE) 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ u l-Artikolu 15 tad-Direttiva (UE) 2019/944, b'mod partikolari fir-rigward tal-awtokonsum kollettiv.***
- (23) Il-klijenti attivi li huma sidien ta' jew li jikru faċilità ta' ħzin jew ta' generazzjoni jenħtieġ li jkollhom id-dritt li jikkondividu l-produzzjoni żejda ***bi hlas jew minghajr hlas*** u jagħtu s-setgħa lil konsumaturi oħrajn biex isiru klijenti attivi, jew li jikkondividu l-enerġija rinnovabbli ġġenerata jew maħzuna minn faċilitajiet li b'mod kongunt ikunu mikrija jew ikunu proprjetà tagħhom, ***sa kapaċità ta' 6 MW***, direttament jew permezz ta' organizzatur ta' parti terza.

---

¹ Id-Direttiva (UE) 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-promozzjoni tal-użu tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli (ĠU L 328, 21.12.2018, p. 82).

Fil-każ ta' klijenti li jipparteċipaw fi skemi ta' kondivizjoni tal-enerġija li jkunu akbar minn intrapriżi ta' daqs medju, id-daqs tal-kapaċità installata tal-facilità ta' ġenerazzjoni assoċjata mal-iskema ta' kondivizjoni tal-enerġija jenhtieg li jkun ta' massimu ta' 6 MW u l-kondivizjoni tal-enerġija jenhtieg li sseħħ f'żona ġeografika lokali jew limitata, kif iddefinit mill-Istati Membri. Kwalunkwe pagament għall-kondivizjoni ta' produzzjoni żejda għal prezz jista' jew jiġi saldat direttament bejn il-klijenti attivi jew inkella jkun awtomatizzat permezz ta' pjattaforma ta' negozjar bejn il-pari. L-arrangamenti dwar il-kondivizjoni tal-enerġija jew huma bbażati fuq ftehim kuntrattwali privat bejn klijenti attivi jew huma organizzati permezz ta' entità ġuridika. Entità ġuridika li tinkorpora l-kriterji ta' komunità tal-enerġija rinnovabbli kif iddefinita fid-Direttiva (UE) 2018/2001 ■ jew komunità tal-enerġija taċ-ċittadini kif iddefinita fl-Artikolu 2, il-punt (11), tad-Direttiva (UE) 2019/944 ■ tista' tikkondividi mal-membri tagħhom l-elettriku gġenerat minn faċilitajiet li jkollhom sjieda shiħa tagħhom. Il-qafas ta' protezzjoni u ta' għoti tas-setgħa għall-kondivizjoni tal-enerġija jenhtieg li jagħti attenzjoni partikolari lill-klijenti vulnerabbli u lill-klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku.

- (24) Il-kondiviżjoni tal-enerġija toperazzjonalizza l-konsum kollettiv tal-elettriku awtoġenerat jew maħzun injettat fil-grilja **pubblika** minn aktar minn klijent attiv wiehed li jaġixxu b' mod kongunt. L-Istati Membri jenħtieġ li jistabbilixxu l-infrastruttura tal-IT xierqa biex jippermettu t-tqabbil amministrattiv f' ċertu perjodu ta' żmien tal-konsum **imkejjel totali tal-klijent** mal-enerġija rinnovabbli awtoġenerata jew maħzuna **li jitnaqqas mill-konsum totali** għall-fini tal-kalkolu tal-komponent tal-enerġija tal-kont tal-enerġija **mahrug mill-fornitur u b'hekk jorhos il-kont tal-klijent**. L-output ta' dawk il-faċilitajiet jenħtieġ li jitqassam fost il-profilati tagħbija tal-konsumatur aggregati abbażi ta' metodi ta' kalkolu statiči, varjabbli jew dinamici li jistgħu jiġu ddefiniti minn qabel jew miftiehma mill-klijenti attivi. **Il-klijenti attivi involuti fil-kondiviżjoni tal-enerġija huma finanzjarjament responsabbli għall-iżbilanċi li jikkawżaw, minghajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-klijenti attivi jiddelegaw ir-responsabbiltajiet ta' bilanċjar tagħhom lil parteċipanti ohra fis-suq. Id-drittijiet u l-obbligi kollha tal-konsumatur introdotti minn din id-Direttiva japplikaw għall-klijenti finali involuti fi skemi ta' kondiviżjoni tal-enerġija. Madankollu, jenħtieġ li l-klijenti domestiċi b'kapacità installata sa 10,8 kW għal klijenti domestiċi individwali u sa 50 kW għal blokko b'aktar minn appartament wiehed ma jkunux meħtieġa jikkonformaw mal-obbligi tal-fornituri. Jenħtieġ li l-Istati Membri jkun jistgħu jaġġustaw dawk il-limiti biex jirriflettu ċ-ċirkostanzi nazzjonali, sa 30 kW għal klijenti domestiċi individwali u sa bejn 40 kW u 100 kW għal blokko b'aktar minn appartament wiehed.**

- (25) *Sistemi plug-in solari żgħar, flimkien ma' sistemi u teknoloġiji ohra, jistgħu jikkontribwixxu għaż-żieda fl-użu tal-enerġija rinnovabbli u fl-involviment ta' ċittadini fit-tranżizzjoni tal-enerġija. L-Istati Membri jenhtieg li jkunu jistgħu jipromwovu l-introduzzjoni ta' dawk is-sistemi li jtaffu l-piżijiet amministrattivi u tekniċi. L-awtoritajiet regolatorji jenhtieg li jkunu jistgħu jistabbilixxu t-tariffi tan-network għall-injezzjoni tal-elettriku li jkun għej minn sistemi plug-in solari żgħar jew jistabbilixxu l-metodoloġija biex jiġu kkalkulati dawk it-tariffi. Skont is-sitwazzjoni fi Stat Membru, ikun possibbli li t-tariffi jkunu baxxi hafna jew saħansitra żero, filwaqt li jkunu jirriflettu l-kost, trasparenti u mhux diskriminatorji.*
- (26) Il-klijenti vulnerabbli u l-klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku jenhtieg li jkunu protetti b'mod adegwat minn skonnessjonijiet tal-elettriku u jenhtieg, ukoll, li ma jitqegħdux f'pożizzjoni li tisfurzahom jiskonnettjaw. **Għalhekk, jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li l-klijenti vulnerabbli u l-klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku jkunu protetti għalkollox minn skonnessjonijiet tal-elettriku, billi jieħdu l-miżuri xierqa, inkluż il-projbizzjoni ta' skonnessjonijiet jew azzjonijiet ekwivalenti ohra.** Ir-rwol tal-fornituri u tal-awtoritajiet nazzjonali rilevanti kollha li jidentifikaw miżuri xierqa, kemm għal żmien qasir kif ukoll għal żmien twil, li jenhtieg li jkunu disponibbli għall-klijenti vulnerabbli u l-klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku biex jimmaniġġaw l-użu u l-ispejjeż tal-enerġija tagħhom, jibqa' essenzjali, u jenhtieg li l-fornituri u l-awtoritajiet nazzjonali rilevanti jikkooperaw mill-qrib mal-awtoritajiet tas-sigurtà soċjali. **Hemm diversi għodod u prattiki tajbin disponibbli għall-Istati Membri li jinkludu, iżda mhumiex limitati għal, projbizzjonijiet ta' skonnessjoni matul is-sena kollha jew stagjonali, il-prevenzjoni tad-dejn u soluzzjonijiet sostenibbli biex il-klijenti f'diffikultà jingħataw appoġġ biex ihallsu l-kontijiet tal-enerġija tagħhom.**

(27) *Il-konsumaturi ghandhom id-dritt li jużaw proċeduri ta' lment ġestiti mill-fornituri tagħhom kif ukoll proċeduri ta' riżoluzzjoni barra l-qorti ta' tilwim, sabiex jaraw id-drittijiet tagħhom infurzati b'mod effettiv u ma jkunux żvantaġġati f'każ ta' nuqqas ta' qbil mal-fornituri, b'mod partikolari fir-rigward tal-kontijiet jew l-ammont dovut. Meta l-klijenti jużaw dawk il-proċeduri, jenħtieġ li l-fornituri ma jittterminawx kuntratti abbażi tal-fatti li jkunu għadhom qed jiġu kkontestati. Il-fornituri u l-klijenti jenħtieġ li jkomplu jissodisfaw id-drittijiet u l-obbligi kuntrattwali tagħhom, b'mod partikolari biex ifornu l-elettriku u jhallsu għal dak l-elettriku, u jenħtieġ li l-proċeduri ta' lment ma jsirux ir-raġuni għal abbużi li jippermettu lill-klijenti ma jonorawx l-obbligi kuntrattwali tagħhom, inkluż li jhallsu l-kontijiet tagħhom. Jenħtieġ li l-Istati Membri jkunu jistgħu jieħdu miżuri xierqa biex jevitaw abbuż ta' dawk il-proċeduri ta' lment jew ta' riżoluzzjoni ta' tilwim.*

- (28) L-interventi pubbliċi fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-elettriku jikkostitwixxu, fil-prinċipju, miżura li tohloq distorsjoni fis-suq. Għalhekk, jenħtieġ li tali interventi jsiru biss meta jkun xieraq u bħala obbligi ta' servizz pubbliku u jenħtieġ li jkunu soġġetti għal kundizzjonijiet speċifiċi. Skont din id-Direttiva, prezzijiet irregolati huma possibbli għal klijenti vulnerabbli u klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku, inkluż taħt il-kostijiet, u, bħala miżura ta' tranżizzjoni, għall-klijenti domestiċi u l-mikrointrapriżi ***irrispettivament minn jekk ikunx hemm kriżi fil-prezzijiet tal-elettriku***. Fi żminijiet ta' kriżi fil-prezzijiet tal-elettriku, meta l-prezzijiet tal-elettriku bl-ingrossa u bl-imnut jiżdedu b'mod sinifikanti, jenħtieġ li l-Istati Membri jithallew jestendu, temporanjament, l-applikazzjoni ta' prezzijiet irregolati anke għal intrapriżi żgħar u ta' daqs medju. Kemm għall-klijenti domestiċi kif ukoll għall-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju, jenħtieġ li l-Istati Membri b'mod eċċezzjonali u temporanju jithallew jistabbilixxu prezzijiet irregolati taħt il-kostijiet dment li dan ma johloqx distorsjoni bejn il-fornituri, u l-fornituri jiġu kkompensati għall-kostijiet tal-forniment taħt il-kost ***matul kriżi fil-prezzijiet tal-elettriku***. Madankollu, jenħtieġ li jiġi żgurat li tali regolamentazzjoni tal-prezzijiet tkun immirata u ma tohloqx inċentivi biex jiżded il-konsum. Għalhekk, ***jenħtieġ li l-estensjoni temporanja tar-regolamentazzjoni*** tal-prezzijiet tkun limitata għal 80 % tal-konsum medjan tal-unitajiet domestiċi għall-klijenti domestiċi u għal 70 % tal-konsum tas-sena preċedenti għall-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju. ***Jenħtieġ li l-Kunsill, abbażi ta' proposta tal-Kummissjoni, permezz ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni***, jiddikjara kriżi ***reġjonali jew fl-Unjoni kollha*** fil-prezzijiet tal-elettriku. ***Jenħtieġ li l-valutazzjoni dwar jekk teżistix kriżi bħal din tkun ibbażata fuq tqabbil mal-prezzijiet fi żminijiet ta' funzjonament normali tas-suq u għalhekk teskludi l-impatt ta' kriżijiet preċedenti ddikjarati skont din id-Direttiva***.

Jenhtieg li *d-deċiżjoni ta' implimentazzjoni* tispeċifika wkoll il-perjodu ta' validità ta' dik id-determinazzjoni, li matulha tapplika l-estensjoni temporanja tal-prezzijiet irregolati, li tista' tkun sa sena. *Meta l-kundizzjonijiet biex tiġi ddikjarata kriżi reġjonali jew fl-Unjoni kollha fil-prezzijiet tal-elettriku jkomplu jiġu ssodisfati, jenhtieg li jkun possibbli li l-Kunsill, fuq proposta tal-Kummissjoni, jestendi l-perjodu ta' validità tad-deċiżjoni ta' implimentazzjoni. L-ġhoti ta' setgħat ta' implimentazzjoni lill-Kunsill iqis b'mod adegwat in-natura politika tad-deċiżjoni li jiġu attivati l-possibbiltajiet estiżi għal interventi pubbliċi fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-elettriku, li tehtieg ibbilanċjar delikat ta' kunsiderazzjonijiet politiċi differenti, kif ukoll l-implikazzjonijiet orizzontali ta' tali deċiżjoni ta' implimentazzjoni għall-Istati Membri. Fil-każ ta' klienti vulnerabbli u klienti affettwati mill-faqar enerġetiku, ir-regolamentazzjoni tal-prezzijiet applikata mill-Istati Membri tista' tkopri 100 % tal-prezz f'konformità mal-Artikolu 5 tad-Direttiva (UE) 2019/944. Fi kwalunkwe każ, id-dikjarazzjoni ta' kriżi reġjonali jew fl-Unjoni kollha fil-prezzijiet tal-elettriku jenhtieg li tiżgura kundizzjonijiet ekwi fl-Istati Membri kollha affettwati mid-deċiżjoni, sabiex is-suq intern ma jiġix distort bla bżonn.*

- (29) *Jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistgħu jipprovdu appoġġ, f'konformità mal-Artikoli 107 u 108 tat-TFUE, għall-kostijiet addizzjonali tal-elettriku tal-konsumaturi industrijali fi żminijiet ta' kriżi tal-elettriku u ta' židiet eċċezzjonalment qawwija fil-prezzijiet.*

(30) *Peress li l-Estonja, il-Latvja u l-Litwanja ghadhom mhumiex sinkronizzati mas-sistema tal-elettriku tal-Unjoni, huma jiffaċċaw sfidi speċifiċi hafna meta jorganizzaw swieq tal-ibbilanċjar u l-akkwist ibbażat fuq is-suq ta' servizzi anċillari. Filwaqt li s-sinkronizzazzjoni qed isseħħ, wieħed mill-prerekwiziti kritiċi għall-istabbiltà tat-thaddim sinkroniku tas-sistema huwa d-disponibbiltà ta' riżervi suffiċjenti tal-kapaċità tal-ibbilanċjar għar-regolamentazzjoni tal-frekwenza. Madankollu, peress li jiddependu miż-żona sinkronika Russa għall-ġestjoni tal-frekwenza, il-pajjiżi Baltiċi kienu ghadhom mhumiex f'pożizzjoni li jiżviluppaw suq tal-ibbilanċjar tagħhom stess li jiffunzjona. Il-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja kontra l-Ukrajna żiedet b'mod sostanzjali r-riskju għas-sigurtà tal-provvista li jirriżulta min-nuqqas ta' swieq tal-ibbilanċjar proprji. Għalhekk, jenhtieg li l-Estonja, il-Latvja u l-Litwanja jkunu eżentati mir-rekwiziti ta' ċerti dispożizzjonijiet tal-Artikolu 40(4) u l-Artikolu 54(2) tad-Direttiva (UE) 944/2019 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ sa fejn dak ikun mehtieg biex tiġi żgurata s-sigurtà tas-sistema għal perjodu tranżitorju. Jenhtieg li l-perjodi tranżitorji għall-Estonja, il-Latvja u l-Litwanja jitnehħew gradwalment mill-aktar fis possibbli wara s-sinkronizzazzjoni, u jenhtieg li jintużaw biex jiġu żviluppati l-istrumenti xierqa tas-suq li joffru riżervi tal-ibbilanċjar għal żmien qasir u servizzi anċillari indispensabbli ohra, u jenhtieg li jkunu limitati għaž-żmien mehtieg għal dak il-process.*

---

¹ *Id-Direttiva (UE) 2019/944 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar regoli komuni għas-suq intern għall-elettriku u li temenda d-Direttiva 2012/27/UE (GU L 158, 14.6.2019, p. 125).*

- (31) *Meta jitqies li s-sistema tat-trażmissjoni Ċiprijotta mhi konnessa ma' dik ta' ebda Stat Membru iehor, Ċipru jiffaċċa sfidi speċifiċi hafna meta jorganizza swieq tal-ibbilanċjar u l-akkwist ibbażat fuq is-suq ta' servizzi anċillari. Ghalhekk, jenhtieg li Ċipru jkun eżentat mir-rekwiżiti tal-Artikolu 40(4) u l-Artikolu 54(2) tad-Direttiva (UE) 944/2019 sa fejn dak ikun mehtieg biex tiġi żgurata s-sigurtà tas-sistema ghal perjodu tranzitorju, jiġifieri sakemm is-sistema tat-trażmissjoni Ċiprijotta tkun konnessa ma' dik ta' Stati Membri ohra permezz ta' interkonnnetturi.*
- (32) Din id-Direttiva tistabbilixxi bażi legali għall-ipproċessar tad-data personali *f'konformità mar-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹*. Jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li jiġu ssodisfati l-prinċipji u l-obbligi kollha relatati mal-ipproċessar tad-data personali stabbiliti *fir-Regolament (UE) 2016/679*, inkluż dwar il-minimizzazzjoni tad-data. Meta l-objettiv ta' din id-Direttiva jista' jintlaħaq mingħajr l-ipproċessar tad-data personali, jenhtieg li *l-kontrolluri tad-data* joqogħdu fuq data anonimizzata u aggregata.

---

¹ *Ir-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jhassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data) (GU L 119, 4.5.2014, p. 1).*

- (33) *Sa fejn kwalunkwe wahda mill-miżuri previsti f'din id-Direttiva tikkostitwixxi għajnuna mill-Istat, id-dispożizzjonijiet dwar tali miżuri huma mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tal-Artikoli 107 u 108 tat-TFUE. Il-Kummissjoni hija kompetenti biex tivvaluta l-kompatibbiltà tal-għajnuna mill-Istat mas-suq intern.*
- (34) Għalhekk, id-Direttivi (UE) 2018/2001 u (UE) 2019/944 jenħtieġ li jiġu emendati skont dan.
- (35) Minhabba li l-objettiv ta' din id-Direttiva, jiġifieri li ttejjeb id-disinn tas-suq integrat tal-elettriku, b'mod partikolari biex jiġu evitati prezzijiet għoljin mhux ġustifikati tal-elettriku, ma jistax jinkiseb b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri, iżda jista' pjuttost jinkiseb aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jinkiseb dak l-objettiv,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

Artikolu 1

Emenda tad-Direttiva (UE) 2018/2001

Fid-Direttiva (UE) 2018/2001, l-Artikolu 4(3), it-tieni subparagrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

“Għal dak il-għan, fi skemi diretti ta' appoġġ tal-prezzijiet, l-appoġġ għandu jingħata fil-forma ta' primjum tas-suq, li jista' jkun, fost l-oħrajn, varjabbli jew fiss.

It-tieni subparagrafu ma għandux japplika għall-appoġġ għall-elettriku mis-sorsi elenkati fl-Artikolu 19d(4) tar-Regolament (UE) **2019/943**, li għalih japplika l-Artikolu 19d(1) ta' dak ir-Regolament.”

Artikolu 2

Emendi tad-Direttiva (UE) 2019/944

Id-Direttiva (UE) 2019/944 hija emendata kif ġej:

(1) L-Artikolu 2 huwa emendat kif ġej:

(a) il-punt (8) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(8) “klijent attiv” tfisser klijent finali, jew grupp ta' klijenti finali li jaġixxu flimkien, li jikkunsmaw jew li jaħznu l-elettriku ġġenerat fil-binjiet tagħhom li jinsab f'konfini limitati jew elettriku awtoġġenerat jew kondiviz fi ħdan bini ieħor, jew li jbigħu elettriku awtoġġenerat jew li jipparteċipaw fi skemi ta' flessibbiltà jew ta' effiċjenza fl-użu tal-enerġija, dment li dawk l-attivitajiet ma jikkostitwux l-attività kummerċjali jew professjonali primarja tagħhom.”;

(b) jiddaħħal il-punt li ġej:

“(10a) “kondivizjoni tal-enerġija” tfisser l-awtokonsum minn klijenti attivi ta’ enerġija rinnovabbli jew:

- (a) iġġenerata jew maħzuna mhux fuq is-sit jew fuq siti bejniethom minn faċilità li huma s-sidien tagħha, li għandhom ftehim ta’ lokazzjoni fuqha jew li jikru kompletament jew parzjalment; jew
- (b) li d-dritt għaliha gie ttrasferit lilhom minn klijent attiv ieħor kemm mingħajr ħlas jew bi ħlas.”;

(c) jiddaħħal il-punt li ġej:

“(15a) “kuntratt għall-provvista tal-elettriku għal terminu fiss bi prezz fiss”
tfisser kuntratt għall-provvista tal-elettriku bejn fornitur u klijent finali li
jiggarantixxi l-istess termini u kundizzjonijiet kuntrattwali, inkluż il-
prezz, **matul id-durata kollha tal-kuntratt**, filwaqt li jista’ , fi prezz fiss,
jinkludi element flessibbli, pereżempju, varjazzjonijiet fil-prezz fis-sigħat
ta’ quċċata u barra s-sigħat ta’ quċċata, **u meta bidliet fil-kont li jirriżulta
jistgħu jirriżultaw biss minn elementi li ma jkunux iddeterminati mill-
fornituri, bħal taxxi u imposti;**”;

█ (d) jiddaħħlu l-punti li ġejjin:

“(24a) “fornitur tal-aħħar istanza” tfisser fornitur li huwa dezinjat █ biex jiehu
f’idejh il-provvista tal-elettriku lil klijenti ta’ fornitur li ma għadux
jopera;”;

(24b) **“faqar enerġetiku” tfisser faqar enerġetiku kif definit fl-Artikolu 2, il-
punt (52), tad-Direttiva (UE) 2023/1791 tal-Parlament Ewropew u tal-
Kunsill***;

(24c) **“ftehim ta’ konnessjoni flessibbli” tfisser sett ta’ kundizzjonijiet
miftiehma għall-konnessjoni tal-kapaċità elettrika mal-grilja, li
jinkludi kundizzjonijiet biex tiġi limitata u kkontrollata l-injezzjoni
tal-elettriku fin-network ta’ trażmissjoni jew fin-network ta’
distribuzzjoni u l-irtirar tal-elettriku minnhom;**

---

* **Id-Direttiva (UE) 2023/1791 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill
tat-13 ta’ Settembru 2023 dwar l-effiċjenza enerġetika u li temenda
r-Regolament (UE) 2023/955 (ĠU L 231, 20.9.2023, p. 1).**”;

(e) *il-punt (31) huwa sostitwit b'dan li ġej:*

“(31) “enerġija minn sorsi rinnovabbli” jew “enerġija rinnovabbli” tfisser enerġija minn sorsi rinnovabbli jew enerġija rinnovabbli kif definita fl-Artikolu 2, il-punt (1), tad-Direttiva (UE) 2018/2001;”;

(2) L-Artikolu 4 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“Artikolu 4

Għazla libera tal-fornitur

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti kollha jkunu liberi li jixtru l-elettriku *minn fornituri* li jagħzlu huma. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti kollha jkunu liberi li jkollhom aktar minn kuntratt għall-provvista tal-elettriku *jew ftehim dwar il-kondiviżjoni tal-enerġija wiehed* fl-istess waqt, u li għal dak l-għan il-klijenti jkunu intitolati li jkollhom aktar minn punt wiehed ta' kejl u ta' fatturazzjoni koperti mill-punt uniku ta' konnessjoni għall-binjiet tagħhom. *Meta jkun teknikament fattibbli, is-sistemi ta' kejl intelligenti introdotti f'konformità mal-Artikolu 19 jistgħu jintużaw biex jippermettu lill-klijenti jkollhom aktar minn kuntratt għall-provvista tal-elettriku wiehed jew aktar minn ftehim dwar il-kondiviżjoni tal-enerġija wiehed fl-istess waqt minghajr il-htieġa li jiġu installati sistemi ta' kejl differenti.”;*

(3) Jiddaħħal l-Artikolu li ġej:

“Artikolu 6a

Ftehimiet ta’ konnessjoni flessibbli

1. ***L-awtorità regolatorja jew awtorità jew entità oħra ddeżinjata minn Stat Membru għandha tiżviluppa qafas għall-operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni u għall-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni biex toffri l-possibbiltà li jiġu stabbiliti ftehimiet ta’ konnessjoni flessibbli f’żoni fejn il-kapaċità tan-network disponibbli għal konnessjonijiet godda tkun limitata jew ma teżistix. Dak il-qafas għandu jiġi ppubblikat f’konformità mal-Artikolu 31(3) u l-Artikolu 50(4a), l-ewwel subparagrafu, tar-Regolament (UE) 2019/943. Dak il-qafas għandu jiżgura li:***
  - (a) ***bħala regola ġenerali, il-konnessjonijiet flessibbli ma jdewmux it-tishih tan-network fiż-żoni identifikati;***
  - (b) ***tiġi żgurata konverżjoni minn ftehimiet ta’ konnessjoni flessibbli għal ftehimiet ta’ konnessjoni riġidi ladarba n-network jiġi żviluppat abbażi ta’ kriterji stabbiliti; u***
  - (c) ***għal żoni fejn l-awtorità regolatorja, jew awtorità kompetenti oħra meta Stat Membru jkun ippreveda dan, tqis li l-iżvilupp tan-network ma jkunx l-aktar soluzzjoni effiċjenti, tippermetti, meta rilevanti, ftehimiet ta’ konnessjoni flessibbli bħala soluzzjoni permanenti, inkluż għall-ħżin tal-enerġija.***

2. *Il-qafas imsemmi fil-paragrafu 1 jista' jiżgura li l-ftehimiet ta' konnessjoni flessibbli jispeċifikaw mill-inqas dan li ġej:*

- (a) *l-injezzjoni u l-irtirar riġidi massimi tal-elettriku minn u lejn il-grilja, kif ukoll il-kapaċità addizzjonali ta' injezzjoni u rtirar flessibbli li tista' tiġi konnessa u differenzjata skont il-blokok ta' żmien matul is-sena;*
- (b) *it-tariffi tan-network applikabbli kemm għall-kapaċitajiet ta' injezzjoni u rtirar riġidi kif ukoll għal dawk flessibbli;*
- (c) *it-tul ta' żmien maqbul tal-ftehim ta' konnessjoni flessibbli u d-data mistennija biex tinghata l-konnessjoni mal-kapaċità riġida kollha mitluba.*

L-utent tas-sistema li jaqbad permezz ta' konnessjoni flessibbli tal-grilja għandu jintalab jinstalla sistema ta' kontroll tal-enerġija li tkun iċċertifikata minn ċertifikatur awtorizzat.”;

(4) L-Artikolu 11 huwa emendat kif ġej:

(a) it-titolu huwa sostitwit b'dan li ġej:

“Intitolament għal *kuntratt għall-provvista tal-elettriku* għal terminu fiss, bi prezz fiss u kuntratt tal-elettriku bi prezz dinamiku;”;

(b) il-paragrafu 1 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“1. ■ L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-qafas regolatorju nazzjonali jippermetti lill-fornituri joffru kuntratti *għall-provvista tal-elettriku* għal terminu fiss bi prezz fiss u kuntratti tal-elettriku bi prezz dinamiku. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali li jkollhom arloġġ intelligenti installat ikunu jistgħu jitolbu li jikkonkludu kuntratt tal-elettriku bi prezz dinamiku u li l-klijenti finali kollha jkunu jistgħu jitolbu li jikkonkludu kuntratt *għall-provvista* tal-elettriku għal terminu fiss bi prezz fiss b'tul ta' mill-inqas sena, ma' mill-inqas fornitur wiehed u ma' kull fornitur li jkollu aktar minn 200 000 klijent finali.

B'deroga mill-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri jistgħu jeżentaw fornitur li jkollu aktar minn 200 000 klijent finali mill-obbligu li joffri kuntratti għall-provvista tal-elettriku għal terminu fiss bi prezz fiss jekk:

- (a) dak il-fornitur joffri biss kuntratti bi prezz dinamiku;*
- (b) l-eżenzjoni ma jkollhiex impatt negattiv fuq il-kompetizzjoni; u*
- (c) jibqa' jkun hemm ghażla suffiċjenti ta' kuntratti għall-provvista tal-elettriku għal terminu fiss bi prezz fiss għall-klijenti finali.*

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-fornituri ma jimmodifikawx b'mod unilaterali t-termini u l-kundizzjonijiet tal-kuntratti għall-provvista tal-elettriku għal terminu fiss bi prezz fiss u ma jitterminawhomx qabel il-maturità tagħhom.”;

(c) ***jiddaħħlu l-paragrafi li ġejjin:***

“1a. Qabel il-konklużjoni jew l-estensjoni ta’ kwalunkwe kuntratt imsemmi fil-paragrafu 1 ta’ dan l-Artikolu, il-klijenti finali għandhom jiġu pprovduti b’sommarju tat-termini u l-kundizzjonijiet kuntrattwali ewlenin b’mod prominenti u b’lingwaġġ ċar u konċiż. Dak is-sommarju ***għandu jistabbilixxi d-drittijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) u (4) u għandu jinkludi mill-inqas dan li ġej:***

- (a) ***il-prezz totali u d-diżaggregazzjoni tiegħu;***
- (b) ***spjegazzjoni dwar jekk il-prezz huwiex fiss, varjabbli jew dinamiku;***
- (c) ***l-indirizz tal-email tal-fornitur u hotline ta’ appoġġ għall-konsumaturi; u***
- (d) ***meta rilevanti, informazzjoni dwar pagamenti ta’ darba, promozzjonijiet, servizzi addizzjonali u skontijiet.***

Il-Kummissjoni għandha tipprovdi gwida f’dak ir-rigward. █

1b. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali b’kuntratti għall-provvista tal-elettriku għal terminu fiss bi prezz fiss ma jiġux esklużi milli jipparteċipaw, meta jiddeċiedu li jagħmlu dan, fir-rispons tad-domanda u fil-kondiviżjoni tal-enerġija u milli jikkontribwixxu b’mod attiv għall-issodisfar tal-ħtiġijiet għall-flessibilità tas-sistema nazzjonali tal-elettriku.”;

(d) il-paragrafu 2 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“2. ■ L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jkunu informati bis-sħiħ mill-fornituri dwar l-opportunitajiet, il-kostijiet u r-riskji *tad-diversi tipi* ta' kuntratti *tal-elettriku*, u għandhom jiżguraw li l-fornituri jkunu meħtieġa jipprovdu informazzjoni lill-klijenti finali kif xieraq, inkluż fir-rigward tal-ħtieġa li jkollhom arloġġ tal-elettriku adegwat installat. L-awtoritajiet regolatorji għandhom:

(a) jimmonitorjaw l-iżviluppi tas-suq u jivvalutaw ir-riskji li prodotti u servizzi ġodda jistgħu jinvolvu u jindirizzaw il-prattiki abbużivi;

(b) *jieħdu miżuri xierqa meta jiġu identifikati tariffi għat-terminazzjoni mhux permissibbli f'konformità mal-Artikolu 12(3).*”;

(5) Jiddaħħal l-Artikolu li ġej:

“Artikolu 15a”

Id-dritt għall-kondiviżjoni tal-enerġija

1. *L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-unitajiet domestiċi kollha, l-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju, il-korpi pubbliċi u, meta Stat Membru jkun iddeċieda hekk, kategoriji oħra ta' klijenti finali, ikollhom id-dritt li jippartecipaw fil-kondiviżjoni tal-enerġija bħala klijenti attivi b'mod mhux diskriminatorju, fl-istess żona tal-offerti jew żona ġeografika aktar limitata, kif iddeterminat mill-Istat Membru.*

2. *L-Istati Membri ghandhom jiżguraw li l-klijenti attivi jkunu intitolati li jikkondividu l-enerġija bejniethom abbażi ta' ftehimiet privati jew permezz ta' entità ġuridika. Il-parteeċipazzjoni fil-kondiviżjoni tal-enerġija ma ghandhiex tikkostitwixxi parti mill-attività kummerċjali jew professjonali primarja tal-klijenti attivi.*
3. Il-klijenti attivi jistgħu jaħtru parti terza *bhala organizzatur tal-kondiviżjoni tal-enerġija għall-finijiet li ġejjin:*
  - (a) *il-komunikazzjoni dwar l-arranġamenti tal-kondiviżjoni tal-enerġija ma' entitajiet rilevanti ohra, bħal fornituri u operaturi tan-network, inkluż dwar l-aspetti relatati mat-tariffi, it-taxxi jew l-imposti applikabbli;*
  - (b) *l-ghoti ta' appoġġ fil-ġestjoni u l-ibbilanċjar tat-tagħbijiet flessibbli ta' wara l-arloġġ, il-ġenerazzjoni tal-enerġija rinnovabbli distribwita u l-assi tal-hżin li jagħmlu parti mill-arranġament tal-kondiviżjoni tal-enerġija rilevanti;*
  - (c) *l-ikkuntrattar u l-fatturazzjoni ta' klijenti attivi li jipparteċipaw fil-kondiviżjoni tal-enerġija;*
  - (d) *l-installazzjoni u t-tħaddim, inkluż il-kejl u l-manutenzjoni, tal-facilità ta' ġenerazzjoni jew ta' hżin.*

L-organizzatur tal-kondiviżjoni tal-enerġija jew parti terza ohra jistghu jkunu s-sidien ta' jew jimmaniġġaw facilità ta' ħzin jew ta' generazzjoni tal-enerġija rinnovabbli sa massimu ta' 6 MW, mingħajr ma jitqiesu bhala klijenti attivi, hlief meta wiehed mill-klijenti attivi jipparteċipa fil-proġett tal-kondiviżjoni tal-enerġija. L-organizzatur tal-kondiviżjoni tal-enerġija għandu jipprovdi servizzi mhux diskriminatorji u prezzijiet, tariffi u termini trasparenti tas-servizzi. Fir-rigward tal-ewwel subparagrafu, il-punt (c), ta' dan l-Artikolu, għandhom japplikaw l-Artikoli 10, 12 u 18. L-Istati Membri għandhom jistabilixxu l-qafas għall-applikazzjoni ta' dan il-paragrafu.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti attivi li jipparteċipaw fil-kondiviżjoni tal-enerġija:
  - (a) ikunu intitolati li jkollhom l-elettriku kondiviż *injettat fil-grilja mnaqqas mill-konsum* totali mkejjejl tagħhom f'intervall ta' żmien li ma jkunx itwal mill-perjodu ta' saldu tal-iżbilanċ u mingħajr preġudizzju għat-taxxi *mhux diskriminatorji*, l-imposti u t-tariffi tan-network *li jirriflettu l-kostijiet* applikabbli;
  - (b) jibbenefikaw mid-drittijiet u l-obbligi kollha tal-konsumatur bhala klijenti finali skont din id-Direttiva **■** ;

- (c) *ma jkunux mehtieġa jikkonformaw mal-obbligi tal-fornituri meta l-enerġija tiġi kondiviża bejn unitajiet domestiċi b'kapacità installata sa massimu ta' 10,8 kW għal unitajiet domestiċi individwali u sa massimu ta' 50 kW għal blokko b'aktar minn appartament wiehed;*
- (d) ikollhom aċċess għal kuntratti mudell *volontarji* b'termini u kundizzjonijiet ġusti u trasparenti għal ftehimiet *dwar il-kondiviżjoni tal-enerġija*;
- (e) f'każ ta' kunflitt li jirriżulta minn ftehim dwar il-kondiviżjoni tal-enerġija, il-klijenti finali jkollhom aċċess għal riżoluzzjoni barra l-qorti ta' tilwim *ma' parteċipanti oħra fi ftehim dwar il-kondiviżjoni tal-enerġija* f'konformità mal-Artikolu 26;

- (e) ma jkunux soġġetti għal trattament ingust u diskriminatorju mill-partecipanti fis-suq jew mill-partijiet responsabbli għall-ibbilanċjar tagħhom;
- (f) jiġu informati bil-possibbiltà ta' bidlijiet fiż-żoni tal-offerti f'konformità mal-Artikolu 14 tar-Regolament (UE) 2019/943 u bil-fatt li d-dritt għall-kondiviżjoni tal-enerġija jkun ristrett **f'konformità mal-paragrafu 1 ta' dan il-paragrafu**;
- (g) **jinnotifikaw l-arranġamenti dwar il-kondiviżjoni tal-enerġija lill-operaturi tas-sistema u lill-partecipanti fis-suq rilevanti, inkluż il-fornituri rilevanti direttament jew inkella permezz ta' organizzatur tal-kondiviżjoni tal-enerġija.**

L-Istati Membri jistgħu jadattaw il-kapaċità installata massima msemmija fl-ewwel subparagrafu, il-punt (c), f'konformità ma' dan li ġej:

- (a) **fil-każ ta' unitajiet domestiċi individwali, il-kapaċità installata tista' tiżdied sa massimu ta' 30 kW;**
  - (b) **fil-każ ta' blokko b'aktar minn appartament wiehed, il-kapaċità installata tista' tiżdied sa massimu ta' 100 kW jew titnaqqas sa minimu ta' 40 kW; kwalunkwe tnaqqis jista' jiġi applikat biss fil-każ ta' ċirkostanzi speċifiċi debitament ġustifikati minhabba daqs medju mnaqqas tal-appartamenti.**
5. **Meta kategoriji oħra ta' klijenti finali li jipparteċipaw fi skemi ta' kondiviżjoni tal-enerġija jkunu akbar minn intrapriżi ta' daqs medju, għandhom japplikaw il-kundizzjonijiet addizzjonali li ġejjin:**
- (a) **id-daqs tal-kapaċità installata tal-faċilità ta' ġenerazzjoni assoċjata mal-iskema ta' kondiviżjoni tal-enerġija għandu jkun massimu ta' 6 MW;**
  - (b) **il-kondiviżjoni tal-enerġija ssehh f'żona ġeografika lokali jew limitata, kif definit mill-Istat Membru kkonċernat.**

6. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi rilevanti tas-sistema tat-trażmissjoni jew l-operaturi rilevanti tas-sistema tad-distribuzzjoni jew korpi dezinjati oħrajn:
- (a) jimmonitorjaw, jiġbru, jivvalidaw u jikkomunikaw data dwar il-kejl relatata mal-elettriku kondiviż mal-klijenti finali u mal-partecipanti fis-suq rilevanti mill-inqas kull xahar, u f'konformità mal-Artikolu 23, **u għal dak l-għan, jimplimentaw is-sistemi tal-IT xierqa;**
  - (b) jipprovdu punt ta' kuntatt rilevanti biex:
    - (i) jirreġistraw l-arrangamenti dwar il-kondiviżjoni tal-enerġija;
    - (ii) **jagħmlu disponibbli informazzjoni Prattika għall-kondiviżjoni tal-enerġija;**
    - (iii) jirċievu informazzjoni dwar il-punti ta' kejl rilevanti, bidliet fil-post u fil-partecipazzjoni; u
    - (iv) meta applikabbli, jivvalidaw il-metodi ta' kalkolu b'mod ċar, trasparenti u f'waqtu.
7. L-Istati Membri għandhom jieħdu miżuri xierqa u mhux diskriminatorji biex jiżguraw li l-klijenti vulnerabbli u l-klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku jkunu jistgħu jaċċessaw skemi ta' kondiviżjoni tal-enerġija. Dawk il-miżuri jistgħu jinkludu miżuri ta' appoġġ finanzjarju jew kwota ta' allokkazzjoni tal-produzzjoni.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proġetti ta' kondiviżjoni tal-enerġija li jkunu proprjetà tal-awtoritajiet pubbliċi jagħmlu l-elettriku kondiviż aċċessibbli għall-klijenti vulnerabbli u l-klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku. Meta jagħmlu dan, l-Istati Membri għandhom jagħmlu l-almu tagħhom biex l-ammont ta' din l-enerġija aċċessibbli bhala medja jkun mill-inqas 10 % tal-enerġija kondiviża.

9. *L-Istati Membri jistghu jippromwovu l-introduzzjoni ta' sistemi plug-in solari żgħar b'kapacità massima sa 800 W fil-bini u fuqu.*
10. *Il-Kummissjoni għandha ttiprovdi gwida lill-Istati Membri mingħajr ma żżid il-piż amministrattiv sabiex tghinhom jistabilixxu approċċ standardizzat fir-rigward tal-kondiviżjoni tal-enerġija u jiġu żgurati kundizzjonijiet ekwi għall-komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli u l-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadin.*
11. *Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-klijenti li jagħzlu l-fornitur tagħhom f'konformità mal-Artikolu 4 u mar-regoli nazzjonali applikabbli dwar l-awtorizzazzjoni tal-fornituri.”;*

(6) Jiddaħħal l-Artikolu li ġej:

“Artikolu 18a

Ġestjoni tar-riskju mill-fornitur

1. ■ L-awtoritajiet regolatorji, *jew meta Stat Membru jkun iddeżinja awtorità kompetenti indipendenti alternattiva għal dak l-għan, tali awtorità kompetenti ddeżinjata, filwaqt li jitqiesu d-daqs tal-fornitur u l-istruttura tassuq u inkluż, jekk rilevanti, billi jitwettqu testijiet tal-istress*, għandhom jiżguraw li l-fornituri:
  - (a) ikollhom fis-seħh u jimplimentaw strategiji ta’ hheggjar xierqa, biex jillimitaw ir-riskju ta’ bidliet fil-provvista tal-elettriku bl-ingrossa għall-vijabbiltà ekonomika tal-kuntratti tagħhom mal-klijenti, filwaqt li jżommu l-likwidità fis-swieq għal terminu qasir u s-sinjali tal-prezzijiet minnhom;
  - (b) *jieħdu l-passi raġonevoli kollha biex jillimitaw ir-riskju tagħhom ta’ interruzzjoni fil-provvista.*
2. L-istrategiji ta’ hheggjar tal-fornituri jistgħu jinkludu l-użu ta’ ftehimiet dwar ix-xiri tal-enerġija *jew strumenti xierqa ohra, bhal kuntratti forward*. Meta jeżistu swieq żviluppati biżżejjed għall-ftehimiet dwar ix-xiri tal-enerġija li jippermettu kompetizzjoni effettiva, l-Istati Membri jistgħu jirrikjedu li sehem mill-esponiment għar-riskju tal-fornituri għall-bidliet fil-prezzijiet tal-elettriku bl-ingrossa jkun kopert bl-użu ta’ ftehimiet dwar ix-xiri tal-enerġija għall-elettriku gġenerat minn sorsi tal-enerġija rinnovabbli li jaqblu mad-durata tal-iskopertura għar-riskju tagħhom min-naħa tal-konsumatur, sogġett għall-konformità mad-dritt tal-kompetizzjoni tal-Unjoni.

3. L-Istati Membri għandhom jagħmlu ħilithom biex jiżguraw l-aċċessibbiltà tal-prodotti ta' hheggjar għall-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadin u għall-komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli ***u biex jistabilixxu kundizzjonijiet abilitanti għal dak l-għan.***”;

(7) Fl-Artikolu 27, il-paragrafu 1 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti domestiċi kollha, u, meta l-Istati Membri jqisu xieraq, l-intrapriżi żgħar, igawdu servizz universali, jiġifieri d-dritt li jiġu fornuti b'elettriku ta' kwalità speċifikata fit-territorju tagħhom bi prezzijiet kompetittivi, komparabbli faċilment u b'mod ċar, trasparenti u mhux diskriminatorji. Biex tiġi żgurata l-provvista ta' servizz universali, l-Istati Membri għandhom jimponu fuq l-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni obbligu li jgħaqqdu l-klijenti man-network tagħhom taht termini, kundizzjonijiet u tariffi stabbiliti skont il-proċedura stipulata fl-Artikolu 59(7). Din id-Direttiva ma twaqqafx lill-Istati Membri milli jsaħħu l-pożizzjoni fis-suq tal-klijenti domestiċi u tal-klijenti żgħar u ta' daqs medju mhux domestiċi billi jipromwovu l-possibiltajiet għall-aggregazzjoni volontarja tar-rappreżentazzjoni għal dik il-klassi ta' klijenti.”;

(7) Jiddaħħal l-Artikolu ■ li ġej:

“Artikolu 27a

Fornitur tal-aħħar istanza

1. **Meta** l-Istati Membri **ma jkunux diġà dahħlu fis-seħħ reġim għal** fornituri tal-aħħar istanza, **huma għandhom jintroduċu reġim bħal dan biex jiżguraw il-kontinwità tal-provvista** mill-inqas għall-klijenti domestiċi. Il-fornituri tal-aħħar istanza għandhom jinhatru fi proċedura ġusta ■, trasparenti u mhux diskriminatorja.
2. Il-klijenti finali li jiġu ttrasferiti lill-fornituri tal-aħħar istanza għandhom **ikomplu jibbenefikaw mid-drittijiet kollha** taġħhom bħala klijenti **kif stabbilit f'din id-Direttiva**.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-fornituri tal-aħħar istanza jikkomunikaw it-termini u l-kundizzjonijiet lill-klijenti ttrasferiti mingħajr dewmien u jiżguraw kontinwità bla xkiel tas-servizz għal dawk il-klijenti għal **perjodu li jkun meħtieġ ta'** mill-inqas sitt xhur **biex isibu fornitur ġdid**.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jingħataw informazzjoni u inkoraġġiment biex jaqilbu għal offerta bbażata fuq is-suq.
5. L-Istati Membri jistgħu jirrikjedu li *fornitur* tal-aħħar istanza jipprovdi l-elettriku lil klijenti domestiċi *u intrapriżi iżgħar u ta' daqs medju* li ma jirċevux offerti bbażati fuq is-suq. F'kazijiet bħal dawn, għandhom japplikaw il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 5. ”;

(8) Jiddaħhal l-Artikolu li ġej:

“Artikolu 28a

Protezzjoni mill-iskonnessjonijiet ■

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti vulnerabbli *u l-klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku* jkunu protetti *bis-sħiħ* mill-iskonnessjonijiet tal-elettriku, *billi jiehdu miżuri xierqa, inkluż il-projbizzjoni tal-iskonnessjonijiet jew azzjonijiet ekwivalenti oħra*. Dan għandu jiġi pprovdut bħala parti mill-kunċett ta' klijenti vulnerabbli skont l-Artikolu 28(1) ■ u mingħajr preġudizzju għall-miżuri stabbiliti *fl-Artikolu 10(11)*.

Meta jinnotifikaw lill-Kummissjoni bit-traspożizzjoni ta' din id-Direttiva, l-Istati Membri għandhom jispjegaw ir-relazzjoni bejn l-ewwel subparagrafu u l-partijiet korrispondenti tal-istrumenti ta' traspożizzjoni nazzjonali, u l-miżuri adottati għall-implimentazzjoni tal-ewwel subparagrafu.

2. *L-Istati Membri ghandhom jiżguraw li l-fornituri ma jittterminawx il-kuntratti u ma jiskonnettjawx ghar-raġunijiet li ghalihom ikunu qed jittrattaw ilment f'konformità mal-Artikolu 10(9) jew li jkun soġġett ghal mekkaniżmu ghar-riżoluzzjoni barra l-qorti ta' tilwim f'konformità mal-Artikolu 26. Tali lment jew l-użu ta' tali mekkaniżmu ma ghandux jaffettwa d-drittijiet u l-obbligi kuntrattwali tal-partijiet. L-Istati Membri jistgħu jiehdu miżuri xierqa biex jevitaw abbuż ta' proċess.*
3. *L-Istati Membri ghandhom jiehdu l-miżuri xierqa biex il-klijenti jkunu jistgħu jevitaw l-iskonnessjoni, li jistgħu jinkludu:*
  - (a) *il-promozzjoni ta' kodiċijiet volontarji għall-fornituri u l-klijenti dwar il-prevenzjoni u l-ġestjoni ta' każijiet ta' klijenti b'arretrati; dawk l-arranġamenti jistgħu jikkonċernaw l-appoġġ għall-klijenti fil-ġestjoni tal-użu u l-kostijiet tal-enerġija tagħhom, inkluż l-immarkar ta' židiet qawwija tal-enerġija mhux tas-soltu jew l-użu fl-istaġuni tax-xitwa u tas-sajf, l-offerta ta' pjanijiet ta' pagament flessibbli xierqa, miżuri ta' konsulenza dwar id-dejn, qari tal-awtokejl, u komunikazzjoni mtejba mal-klijenti u l-aġenziji ta' appoġġ;*
  - (b) *il-promozzjoni tal-edukazzjoni u s-sensibilizzazzjoni tal-klijenti dwar id-drittijiet tagħhom u l-ġestjoni tad-dejn;*

- (c) *l-aċċess għal finanzjament, vawċers jew sussidji biex jappoġġaw il-hlas ta' kontijiet;*
- (d) *l-inkoraġġiment u l-iffaċilitar tal-komunikazzjoni tal-qari tal-arloġġ kull tliet xhur, jew meta rilevanti għal perjodi iqsar ta' fatturazzjoni, meta tkun għet implimentata sistema ta' awtoqari regolari mill-klijent finali biex jiġu ssodisfati l-obbligi tal-Anness I, il-punti 2(a) u (b) fir-rigward tal-frekwenza tal-fatturazzjoni u l-ghoti ta' informazzjoni dwar il-fatturazzjoni.”;*

(9) Fl-Artikolu 31, il-paragrafi 2 u 3 huma sostitwiti b'dan li ġej:

“2. Fi kwalunkwe każ, l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni ma għandux jiddiskrimina bejn utenti ta' sistema jew bejn klassijiet ta' utenti ta' sistema, inkluż il-komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli u l-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadin, b'mod partikolari favur l-impriżi relatati tiegħu.

L-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni ***għandhom jipprovdu*** lill-utenti ta' sistema bl-informazzjoni li jehtiegu għall-aċċess effiċjenti għas-sistema u l-użu tagħha. B'mod partikolari, ***L-operaturi*** tas-sistema tatrażmissjoni ***għandhom jippubblikaw*** b'mod trasparenti informazzjoni ċara dwar il-kapaċità disponibbli għal konnessjonijiet godda fiż-żona ta' thaddim tagħhom, ***bi granularità spazjali għolja, filwaqt li jirrispettaw is-sigurtà pubblika u l-kunfidenzjalità tad-data, inkluż il-kapaċità taht talba għal konnessjoni u l-possibbiltà ta' konnessjoni flessibbli*** f'żoni kongestjonati. ***Dik l-informazzjoni għandha tinkludi kriterji użati għall-kalkolu tal-kapaċità disponibbli għal konnessjonijiet godda. L-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni għandhom jaġġornaw*** dik l-informazzjoni ***fuq bażi regolari u fi kwalunkwe każ***, mill-inqas kull tliet xhur.

L-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni għandhom jipprovdu wkoll informazzjoni b'mod ċar u trasparenti lill-utenti tas-sistema dwar l-istatus u t-trattament tat-talbiet ta' konnessjoni tagħhom. Huma għandhom jipprovdu tali informazzjoni fi żmien tliet xhur mis-sottomissjoni tat-talba. ***Meta l-konnessjoni mitluba la tingħata u lanqas tiġi rrifjutata b'mod permanenti, l-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni għandhom jaġġornaw dik l-informazzjoni fuq bażi regolari, mill-inqas kull tliet xhur.***”;

- 3a. L-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni għandhom jaġġornaw lill-utenti tas-sistema l-għażla li jitolbu konnessjoni mal-grilja u jippreżentaw id-dokumenti rilevanti esklużivament f'forma diġitali.***
- 3b. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafu 3 għal impriżi tal-elettriku integrati li jkunu jaqdu anqas minn 100 000 klijent konness, jew li jkunu jaqdu sistemi iżolati żgħar. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li japplikaw limitu aktar baxx minn dak ta' 100 000 klijent konness.***

L-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu lill-imprezzi integrati tal-elettriku li jservu inqas minn 100 000 klijent konness biex jipprovdu lill-utenti tas-sistema bl-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 3 darba fis-sena u jipromwovu l-kooperazzjoni bejn l-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni għal dak l-għan.”;

(10) Fl-Artikolu 33, il-paragrafu 1 huwa sostitwit b’dan li ġej:

“1. Mingħajr preġudizzju għad-Direttiva 2014/94/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill*, l-Istati Membri għandhom jipprovdu l-qafas regolatorju meħtieġ biex jiffaċilitaw il-konnessjoni ta’ punti ta’ ċċarġjar pubblikament aċċessibbli u privati b’funzjonalitajiet tal-iċċarġjar intelligenti u funzjonalitajiet tal-iċċarġjar bidirezzjonali f’konformità mal-Artikolu 20a tad-Direttiva (UE) 2018/2001 man-networks ta’ distribuzzjoni. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni jikkooperaw fuq bażi mhux diskriminatorja ma’ kwalunkwe impresa li tkun is-sid ta’, tiżviluppa, topera jew tamministra, punti tal-iċċarġjar għall-vetturi elettrici, inkluż fir-rigward ta’ konnessjoni mal-grilja.

---

* *Id-Direttiva 2014/94/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta’ Ottubru 2014 dwar l-installazzjoni ta’ infrastruttura tal-karburanti alternattivi (ĠU L 307, 28.10.2014, p. 1).”;*

(11) Fl-Artikolu 40, jiddaħħal il-paragrafu li ġej:

“6a. Ir-rekwiżiti tal-paragrafi 5 u 6 ta’ dan l-Artikolu ma għandhomx japplikaw fir-rigward tal-prodott għat-trażzin tal-quċċata tad-domanda akkwistat f’konformità mal-Artikolu 7a tar-Regolament (UE) 2019/943.”;

(12) L-Artikolu 59 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 1 huwa emendat kif ġej:

(i) il-punt (c) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(c) ■ f'koordinazzjoni mill-qrib mal-awtoritajiet regolatorji l-oħrajn, l-iżgurar tal-konformità tal-pjattaforma unika ta' allokkazzjoni stabbilita f'konformità mar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1719*, l-ENTSO tal-Elettriku u l-entità tad-DSO tal-UE mal-obbligi tagħhom skont din id-Direttiva, ir-Regolament (UE) 2019/943, il-kodicijiet tan-network u l-linji gwida adottati skont l-Artikoli 59, 60 u 61 tar-Regolament (UE) 2019/943, u dritt tal-Unjoni rilevanti ieħor, inkluż fir-rigward ta' kwistjonijiet transfruntiera, kif ukoll bid-deċizjonijiet tal-ACER, u l-identifikazzjoni kongunta tan-nuqqas ta' konformità tal-pjattaforma unika ta' allokkazzjoni, l-ENTSO tal-Elettriku u tal-entità tad-DSO tal-UE mal-obbligi rispettivi tagħhom; meta l-awtoritajiet regolatorji ma jkunux setgħu jilhqu ftehim fi żmien erba' xhur wara l-bidu tal-konsultazzjonijiet bil-għan li jidentifikaw b'mod kongunt in-nuqqas ta' konformità, il-kwistjoni għandha tiġi rriferita lill-ACER għal deċizjoni, skont l-Artikolu 6(10) tar-Regolament (UE) 2019/942;

---

* Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1719 tas-26 ta' Settembru 2016 li jstabbilixxi linja gwida dwar l-allokkazzjoni bil-quddiem tal-kapaċità (ĠU L 259, 27.9.2016, p. 42).”;

(ii) il-punt (z) huwa sostitwit b'dan li ġej:

“(z) ■ il-monitoraġġ tat-tneħħija ta' ostakli mhux ġustifikati għall-iżvilupp tal-konsum tal-komunitajiet tal-elettriku awtoġenerat, **il-kondiviżjoni tal-enerġija, il-komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli** u l-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadin, inkluż **l-ostakli u r-restrizzjonijiet li jipprevjenu l-konnessjoni** tal-ġenerazzjoni tal-enerġija distribwita flessibbli fi żmien raġonevoli f'konformità mal-Artikolu 58, **il-punt (d)**.”;

(b) il-paragrafu 4 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“4. L-awtorità regolatorja, li tinsab fl-Istat Membru li fih il-pjattaforma unika ta' allokkazzjoni, l-ENTSO għall-Elettriku jew l-entità DSO tal-UE jkollha s-sede tagħha, għandu jkollha l-awtorità li timponi penali effikaċi, proporzjonati u dissważivi fuq dawk l-entitajiet li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom fl-ambitu ta' din id-Direttiva, ir-Regolament (UE) 2019/943 jew kwalunkwe deċiżjoni rilevanti legalment obligatorja tal-awtoritajiet regolatorji jew tal-ACER, jew li jipproponu li qorti kompetenti timponi dawn il-penali.”;

(13) Fl-Artikolu 66, jiżdiedu l-paragrafi li ġejjin:

“6. B’deroga mill-Artikolu 40(4), l-operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni fl-Estonja, fil-Latvja u fil-Litwanja għandhom ikunu jistgħu jiddependu fuq servizzi ta’ bbilanċjar ipprovduti minn fornituri domestiċi tal-ħżin tal-elettriku, operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni relatati, u faċilitajiet oħra li jkunu proprjetà ta’ operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni.

B’deroga mill-Artikolu 54(2), l-Estonja, il-Latvja u l-Litwanja jistgħu jippermettu lill-operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni u lill-impriżi relatati ma’ operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni tagħhom jippossjedu, jiżviluppaw, jimmaniġġjaw u joperaw faċilitajiet tal-ħżin tal-enerġija mingħajr ma jsegwu proċedura ta’ sejha għall-offerti miftuħa, trasparenti u mhux diskriminatorja u jistgħu jippermettu li tali faċilitajiet tal-ħżin tal-enerġija jixtru jew ibighu l-elettriku fis-swieq tal-ibbilanċjar.

Id-derogi msemmija fl-ewwel u t-tieni subparagrafi għandhom japplikaw sa tliet snin wara li l-Estonja, il-Latvja u l-Litwanja jkunu ssieħbu fiż-żona sinkronika tal-Ewropa kontinentali. Meta jkun meħtieġ biex tiġi ppreservata s-sigurtà tal-provvista, il-Kummissjoni tista’ tagħti estensjoni tal-perjodu inizjali ta’ tliet snin b’massimu ta’ hames snin.

7. *B'deroga mill-Artikolu 40(4) u l-Artikolu 54(2), Ċipru jista' jippermetti lill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni tiegħu jippossjedi, jiżviluppa, jimmaniġġja u jopera faċilitajiet tal-hżin tal-enerġija minghajr ma jsegwi proċedura ta' sejha għall-offerti miftuħa, trasparenti u mhux diskriminatorja.*

Id-deroga msemmija fl-ewwel subparagrafu għandha tapplika sakemm is-sistema tat-trażmissjoni f'Ċipru tkun konnessa ma' sistemi tat-trażmissjoni ta' Stati Membri oħra permezz ta' interkonnessjoni.”;

- (14) Jiddaħhal l-Artikolu ■ li ġej:

“Artikolu 66a

L-aċċess għal enerġija affordabbli matul kriżi fil-prezzijiet tal-elettriku

1. *Il-Kunsill jista', permezz ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni dwar proposta tal-Kummissjoni, jiddikjara kriżi fil-prezzijiet tal-elettriku reġjonali jew fl-Unjoni kollha, jekk jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:*

- (a) prezzijiet *medji* għoljin hafna fis-swieq tal-elettriku bl-ingrossa *ta'* mill-inqas darbtejn u nofs il-prezz medju matul il-hames snin preċedenti, *u mill-inqas 180 EUR/MWh* li huma mistennija li jkomplu għal mill-inqas sitt xhur. *Il-kalkolu tal-prezz medju matul il-hames snin preċedenti ma għandux iqis daww il-perjodi meta tkun giet iddikjarata kriżi tal-prezzijiet tal-elettriku reġjonali jew fl-Unjoni kollha;*

- (b) iseħħu židiet qawwija fil-prezzijiet bl-imnut tal-elettriku *fil-medda ta' 70 % li huma mistennija jkomplu għal mill-inqas tliet xhur.*

2. Id-deċiżjoni ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 *għandha tispeċifika l-perjodu ta' validità ta' dik id-deċiżjoni ta' implimentazzjoni li jista' jkun għal perjodu sa sena. Dak il-perjodu jista' jiġi estiż f'konformità mal-proċedura stabbilita fil-paragrafu 8 għal perjodi konsekuttivi ta' massimu ta' sena.*
3. *Id-dikjarazzjoni ta' kriżi fil-prezzijiet tal-elettriku reġjonali jew fl-Unjoni kollha skont il-paragrafu 1 għandha tiżgura kompetizzjoni u kummerċ ġusti fl-Istati Membri kollha affettwati mid-deċiżjoni ta' implimentazzjoni sabiex is-suq intern ma jkunx distort bla bżonn.*
4. *Meta l-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 jiġu ssodisfati, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposta biex tiddikjara kriżi fil-prezzijiet tal-elettriku reġjonali jew fl-Unjoni kollha li għandha tinkludi l-perjodu ta' validità propost tad-deċiżjoni ta' implimentazzjoni.*
5. *Il-Kunsill, li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata, jista' jemenda proposta tal-Kummissjoni ppreżentata skont il-paragrafu 4 jew 8.*

6. Meta ***l-Kunsill ikun adotta*** deċiżjoni ta' implimentazzjoni skont il-paragrafu 1, l-Istati Membri jistgħu, għat-tul ta' zmien tal-validità ta' dik id-deċiżjoni, japplikaw interventi pubbliċi mmirati ***temporanti*** fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-elettriku lil impriżi żgħar u ta' daqs medju. Tali interventi pubbliċi għandhom:
- (a) ikunu limitati għal massimu ta' 70 % tal-konsum tal-benefiċjarju matul l-istess perjodu tas-sena preċedenti u jzommu inċentiv għat-tnaqqis fid-domanda;
  - (b) jikkonformaw mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 5(4) u (7);
  - (c) meta rilevanti, jikkonformaw mal-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 7 ta' dan l-Artikolu;
  - (d) ***ikunu ddisinjati biex jimminimizzaw kwalunkwe frammentazzjoni negattiva tas-suq intern.***

7. Meta ***l-Kunsill ikun adotta*** deċiżjoni ta' implimentazzjoni skont il-paragrafu 1, l-Istati Membri jistgħu, għat-tul ta' zmien tal-validità ta' dik id-deċiżjoni, b'deroga mill-Artikolu 5(7), il-punt (c), meta jiġu applikati interventi pubbliċi mmirati fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-elettriku skont l-Artikolu 5(6) jew il-paragrafu 6 ta' dan l-Artikolu, eċċezzjonalment u temporanjament, jistabbilixxu prezz għall-provvista tal-elettriku li jkun taħt il-kost dment li jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (a) il-prezz stabbilit għall-klijenti domestiċi japplika biss għal massimu ta' 80 % tal-konsum medjan tal-unitajiet domestiċi u jzomm inċentiv għat-tnaqqis fid-domanda;
  - (b) ma jkun hemm ebda diskriminazzjoni bejn il-fornituri;
  - (c) il-fornituri jiġu kkumpensati għall-provvista ta' taħt il-kost ***b'mod trasparenti u nondiskriminatorju***;
  - (d) il-fornituri kollha huma eliġibbli li jipprovdu offerti għall-prezz għall-provvista tal-elettriku li jkun taħt il-kost fuq l-istess bażi;
  - (e) ***il-miżuri proposti ma jfixklux is-suq intern tal-elettriku.***

8. *Fi żmien xieraq qabel l-iskadenza tal-perjodu jew tal-validità speċifikati skont il-paragrafu 2, il-Kummissjoni għandha tivvaluta jekk il-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 għadhomx jiġu ssodisfati. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 jibqgħu jiġu ssodisfati, għandha tissottometti lill-Kunsill proposta biex jiġi estiż il-perjodu ta' validità ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni adottata skont il-paragrafu 1. Meta l-Kunsill jiddeċiedi li jestendi l-perjodu ta' validità, il-paragrafi 6 u 7 għandhom japplikaw matul tali perjodu mtawwal.*

Il-Kummissjoni għandha tivvaluta u timmonitorja kontinwament l-impatt li jirriżulta mill-miżuri adottati skont dan l-Artikolu u tippubblica fuq bażi regolari r-riżultati ta' tali valutazzjonijiet.”;

(15) *Fl-Artikolu 69, il-paragrafu 2 huwa sostitwit b'dan li ġej:*

“2. Sal-31 ta' Diċembru 2025, il-Kummissjoni għandha tirrieżamina l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva u għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill. Jekk xieraq, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposta leġiżlattiva flimkien mar-rapport jew wara li tippreżenta r-rapport.

Ir-rieżami tal-Kummissjoni għandu, b'mod partikolari, jivvaluta l-kwalità tas-servizz offrut lill-klijenti finali u jekk il-klijenti, speċjalment il-klijenti vulnerabbli u l-klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku, humiex protetti b'mod adegwat skont din id-Direttiva.”.

Artikolu 3
Traspożizzjoni

1. *L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi neċessarji sabiex jikkonformaw ma' din id-Direttiva sa ... [sitt xhur mid-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva].*

B'deroga mill-ewwel subparagrafu ta' dan l-Artikolu, l-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi neċessarji sabiex jikkonformaw mal-Artikolu 1, il-punti (2) u (4) sa ... [24 xahar mid-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva].

Huma għandhom minnufih jgharrfu lill-Kummissjoni f'dak ir-rigward.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva jew għandhom jinkludu dik ir-referenza meta jiġu pubblikati uffċjalment. Il-metodi kif issir dik ir-referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. *L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet tal-liġi nazzjonali li jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.*

Artikolu 4
Dhul fis-seħħ

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħħ ***fl-għoxrin*** jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 5

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi ..., ...

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President

